

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука

Факультет Дизайну

Кафедра Дизайну середовища

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова
(ініціали, прізвище)

«1» вересня 2024 року

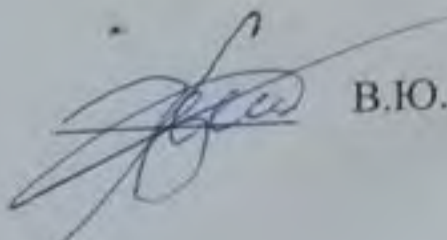
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10 Введення в спеціальність

рівень вищої освіти перший
галузь знань
освітня програма
Спеціальність
спеціалізація
тип дисципліни
мова викладання

бакалаврський
02 Культура і мистецтво
Освітньо-професійна програма «Дизайн»
022 Дизайн
Дизайн середовища
обов'язкова
українська

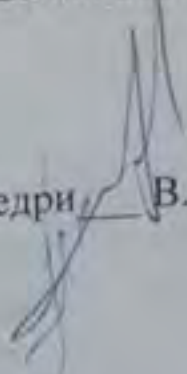
ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми

 В.Ю. Глеба

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри Дизайн
середовища 26.08.2024 № 1

Завідувач кафедри В.К. Сафронов

2024 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Введення в спеціальність» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю 022«Дизайн». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2024 230 стор.

Розробник: доцент кафедри дизайну середовища, Ковешнікова Олександра Володимирівна Корпоративна пошта koveshnikova_o@kdidpamid.edu.ua

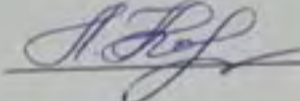
Робочу програму перевірено

Декан факультету Т.В. Малік

27.08.2024

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету дизайну

Протокол засідання НМР факультету 27.08 2024 р. № 1

Голова НМР факультету Л.М. Коваль

© _____, 2024 рік

© КДАДПМД, 2024 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 02«Культура і мистецтво» <hr/> (шифр і назва)	Обов'язкова	
https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-ds/	Спеціальність (освітня програма): 022 Дизайн	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено	ОПП Дизайн середовища	1-й	
Загальна кількість годин – 270		Семестр	
		1,2-й	
		Лекції	
		4	-
		Практичні,	
		131 год.	
		Самостійна робота	
		135 год.	
		Вид контролю: Поточний, підсумковий	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: перший <u>бакалаврський</u> (перший (бакалаврський)/другий (магстерський))	Форма контролю: диф. залік	

4 Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета: теоретична та практична підготовка студентів з використанням композиційно-формотворчих прийомів, використання комплексного проектного метода в процесі роботи над завданням використання навичок проектної графіки на практиці, навичок застосування засобів та прийомів композиції для вирішення основних завдань формування середовища. Навчити студентів виконувати на професійному рівні шрифтові написи на проектах, планах, кресленнях та інших проектних документах; засвоїти на практиці деякі особливості роботи зі шрифтовими інструментами, принципи їх побудови основних груп шрифтів та сфери їх застосування.

Оволодіння засобами гармонізації середовища та застосування основних видів і законів композиції при проектуванні дозволить майбутнім фахівцям використовувати їх, як основу в творчому процесі. Виконання на професійному рівні шрифтові написи на проектах, планах, кресленнях та інших проектних документах; засвоїти на практиці деякі особливості роботи зі шрифтовими інструментами. Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Введення в спеціальність» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

Інтегральні компетентності

ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо проектних вирішень.

ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

4 Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення модулів навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

1 семестр

знати:

- методи і засоби створення різних видів композиції;
- основні закони і принципи побудови шрифту та створення шрифтової гарнітури;
- професійну термінологію та базові елементи літери; історію розвитку та еволюцію письма і шрифту;
- історію виникнення слов'янської та української писемності.

вміти:

- виконувати на професійному рівні шрифтові написи на проектах, планах, кресленнях та інших проектних документах;
- засвоїти на практиці деякі особливості роботи зі шрифтовими інструментами.
- володіти прийомами та способами написання шрифту;
- відтворювати стильову єдність шрифту по базовим елементам і літерам.

2 семестр

знати:

- фахові прийоми роботи зі шрифтами при вирішенні певної творчої задачі, композиції;
- уміння композиційного, стилістичного, кольорового поєднання шрифту.

вміти:

- використовувати шрифт як рівноправний елемент композиції;
- створювати композиційні закономірності побудови форми;
- застосовувати прийоми і методи побудови абстрактної композиції на площині, в об'ємі, у просторі.
- вільно володіти мистецтвом каліграфії;
- уміння проектувати декоративні шрифти та об'єднувати їх в гарнітури. володіння різними прийомами та способами написання шрифту;
- уміння використовувати шрифт як рівноправний елемент композиції.

5. Програма навчальної дисципліни
5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	с.р.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.					
Композиція в дизайні середовища. Засоби гармонізації в композиції					
Тема 1. Основні види та закони композиції. Роль домінанти і композиційного центру, композиційних осей при побудові композиції.	9	1		4	4
Тема 2. Композиція засобами метру та ритму.	8			4	4
Тема 3. Модульна просторова ритмоментрична композиція об'ємно-планувального рішення різних за типологією об'єктів.	8			4	4
Тема 4. Аналіз об'ємно-просторового рішення та пропорційних співвідношень існуючих дизайн об'єктів, (робота з аналогами, графічна стилізація).	8			4	4
Усього годин за модулем	33	1		16	16
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2					
Основні вимоги до шрифтів. Принципи геометричної побудови шрифтів. Класифікація шрифтів.					
Тема 5: Історія писемності. Види шрифтів за призначенням. Класифікація шрифтів. Каліграфія. Елементи пера. Побудова шрифту архітектора.	4			2	2
Тема 6: Слово - образ	8			4	4
Тема 7. Рукописні українські шрифти. Козацький скоропис. Рутенія.	8			4	4
Тема 8: Рукописні шрифти. Курсивний шрифт Г.В. Гречихо, Устав за П.П. Чобітько	8			4	4
Усього годин за модулем	28			14	14
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3.					
Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Методологія вирішення об'ємної композиції.					
Тема 9. Пропорції як засіб гармонізації. Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Композиція засобами ілюзії.	6	1		2	3
Тема 10. Формальна об'ємна композиція,	5			2	3

ескіз графічно.					
Тема 11. Глибинно – просторова композиція без використання об'ємів. <i>Концептуальна основа</i> простір - рух людини всередині глибинно-просторової композиції, зміни мінливих характеристик простору (висоти, ширини, глибини).	8			4	4
Тема 12. Фронтальна об'ємна композиція.	8			4	4
Усього годин за модулем	27	1		12	14
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4					
Види антикви. Каліграфічні вправи на основі римського письма - курсив, шрифту Е. Джонтстона, рустичного шрифту.					
Тема 13. Класицистична антиква. Шрифтова композиція. Венеціанська антиква. Французька антиква. Класицистична антиква	8			4	4
Тема 14. Перехідна антиква. Акцидентна антиква.	8			4	4
Тема 15. Каліграфічна композиція варіант рукописного римського письма - курсив	8			4	4
Тема 16. Каліграфічна композиція, виконана "Основним шрифтом" Е. Джонтстона	4			2	2
Тема 17. Каліграфічна композиція, виконана на основі рустичного шрифту	4			2	2
Усього годин за модулем	32			16	16
Всього за перший семестр	120	2		58	60
2 семестр					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.					
Об'ємна та об'ємно просторова композиція в дизайні середовища.					
Тема 18. Об'ємно просторова композиція на основі ритмічних рядів. Організація елементів в єдину систему за допомогою складного ритмічного ряду. Види та закономірності об'ємної та об'ємно-просторової композиції. Об'ємно просторова композиція в дизайні середовища.	12	1		5	6

Тема 19. Відкрита об'ємно –просторова композиція, взаємодія домінанти та простору з розробкою вертикального акценту.	10			5	5
Тема 20. Закрита об'ємно –просторова композиція	8			4	4
Тема 21. Об'ємна композиція на основі контрасту чи нюансу.	8			4	4
Усього годин за модулем	38	1		18	19
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. Шрифтові композиції у дизайні середовища.					
Тема 22. Шрифтова Композиція на основі назви міста в Україні з використанням академічного чи рубленого шрифту, Козацького скоропису, Рутенії, авторського шрифту.	8			4	4
Тема 23. Ескіз зовнішньої реклами вхідної частини кафе, магазину, офісу (тематика на вибір студента).	8			4	4
Тема 24. Ескіз шрифтові композиції в інтер'єрі.	8			4	4
Тема 25. Ескіз -меблі в формі букв	8			4	4
Тема 26: Ескіз шрифтові композиції в складі ресепшина.	8			4	4
Усього годин за модулем	40			20	20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7 Елементи композиції середовища. Особливості організації та якості простору. Просторові форми та виразність простору.					
Тема 27. Особливості композиційних рішень елементів середовища. Пошук композиційного рішення оглядового майданчика.	10	1		4	5
Тема 28. Пошук композиційного рішення елементів модульного устаткування міського середовища.	8			4	4
Тема 29. Фронтальна композиція стіни та перегородки на основі пропорцій єгипетського трикутника.	8			4	4
Тема 30. Композиційне рішення зупинки міського громадського транспорту.	11			5	6
Усього годин за модулем	37	1		17	19
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8 Різновиди логотипів.					
Тема 31. Авторський Логотип з	12			6	6

використанням Футури, Гельветики або Оптіми.					
Тема 32. Логотип з використанням гротеску 20 ст.	12			6	6
Тема 33. Об'ємно-просторовий логотип в міському середовищі. (вхідній зоні, вітрини офісу чи магазину на вибір)	11			6	5
Усього годин за модулем	35			18	17
Усього за 2 семестр	150	2		73	75
годин за рік	270	4		131	135

5.2. Темы лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗНФ
1.	<p>Тема 1. Основні види та закони композиції. Роль домінанти і композиційного центру, композиційних осей при побудові композиції.</p> <p><i>Анотація.</i> Увагу приділено законам, видам та складовим композиції. Супідрядності елементів. Об'єктивним властивостям форми. Пропорціям в композиції. Золотому перетину в архітектурі та мистецтві. Засобам побудови «золотого перетину» і модуляра Ле Корбюзьє. Масштаб і масштабність (графічні приклади). Поняття нюансу і контрасту. Розкриті поняття ритму та аритмічності, основні види побудови симетрії, симетрія та асиметрія, метричного ряду. Основні поняття теорії сприйняття лінії, форми. Лінія та пляма, їх взаємодія та протиставлення при формоутворенні. Негативний та позитивний простір, прояви таких принципових підходів при формоутворенні у ландшафтних об'єктах та у дизайні середовища[1],[10]</p>	1	
2.	<p>Тема 9. Пропорції як засіб гармонізації. Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Композиція засобами ілюзії.</p> <p><i>Анотація.</i> В лекції розкрито такі поняття, як фронтальна композиція – площинні композиції та ті, що мають рельєф. Фактура матеріалу, що працює на сприйняття рельєфної пластики площини. Самодостатність фронтальних композицій. Використання фронтальних композицій як елемента декорування стіни або площинного елемента в інтер'єрі або екстер'єрі. [5],[9] основна література</p>	1	
Усього годин за 1 семестр		2	

2 семестр

3.	Тема 18. Об'ємно просторова композиція на основі ритмічних рядів. Організація елементів в єдину систему за допомогою складного ритмічного ряду. Види та закономірності об'ємної та об'ємно-просторової композиції. Об'ємно-просторова композиція в дизайні середовища. <i>Анотація.</i> В лекції розкрито такі поняття, як Об'ємна композиція та її виміри. Закони організації об'ємної композиції. Два типи об'ємної композиції: симетрична та асиметрична. Глибинно-просторова композиція та її психіко-фізіологічний вплив на людину. Взаємодію форми і простору. [1],[3],[10] основна література	1	
4.	Тема 27. Особливості композиційних рішень елементів середовища. <i>Анотація</i> Розвиток композиційних уявлень в сучасній архітектурі та дизайні. Взаємодію форми і простору. [1],[9],[10] основна література	1	
Усього за 2 семестр		2	
Усього годин		4	

5.3. Теми семінарських занять - не передбачено навчальним планом

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗНФ
Змістовий модуль 1.			
Композиція в дизайні середовища. Засоби гармонізації в композиції			
1.	Тема 1. Довільна композиція на основі геометричних форм (квадрат, коло, трикутник). а) однотематичної композиції (коло, квадрат, трикутник) <i>Методичне завдання.</i> б) композиції взаємопос'ясування або трансформації (коло-квадрат, коло-трикутник, квадрат-трикутник або коло-квадрат-трикутник); в) тест-завдання: побудова корпусу людини на основі 10-ти базисних геометричних форм (коло-квадрат-трикутник). Графічна композиція на основі деструкції спіралі золотого перетину. <i>Методичне завдання.</i> скопіювати схему спіралі золотого перетину, розрізати на частини по лініям. З цих частин скласти композицію. Виконання аплікативне. [1], [4], [2],[6],[10] основна література	4	

2.	Тема 2. Графічна стилізація інтер'єру . <i>Методичне завдання.</i> Виконати графічними засобами глибинно - просторову композицію, яка б виглядає (як графічна стилізація реального інтер'єру) для виконання завдання необхідно вибрати аналог, роздрукувати на А-3 через кальку відмалювали ескіз. [2], [5],[6] основна література	4	
3.	Тема 3 Модульна просторова ритмометрична композиція об'ємного рішення різних за типологією об'єктів. <i>Методичне завдання.</i> виконати пошуковий композиційний варіант об'ємного рішення. на основі лінійних елементів. Виконати олівцем ескіз У вигляді аксонометрій. За авторським начерком та задумом. скласти композицію, макет.[3],[8],[9] основна література	4	
4.	Тема 4. Аналіз об'ємно-просторового рішення та пропорційних співвідношень існуючих дизайн об'єктів, (робота з аналогами, графічна стилізація). <i>Методичне завдання.</i> Спочатку на основі самостійно вибраних аналогів провести ескізний пошук на невеликих форматах Формат А-3. виконати олівцем три начерки, в яких можна побачити стилізоване зображення таких об'єктів як А.-оглядовий майданчик, В - просторова структура в парку. Всі начерки робити шляхом стилізації вже існуючих структур. [1], [3],[10] основна література	4	
Змістовий модуль 2. Основні вимоги до шрифтів. Принципи геометричної побудови шрифтів. Класифікація шрифтів.			
5.	Тема 5. Каліграфія. Елементи пера. Побудова шрифту архітектора. [1],[3] допоміжна література	2	
6.	Тема 6. Слово - образ художньо-образне мислення на основі асоціативності та смислової виразності. Одне з базових завдань дизайнера – уміння створювати різні образи. Сфера практичного використання - в рекламі (білборди, буклети, каталоги), у вебдизайні (банери, іконки, сайти), в поліграфії (періодичні видання, книги) та ін. [4],[2],[3] основна література	4	
7.	Тема 7. Виконання композиції. Рукописні українські шрифти. Козацький скоропис. Рутенія. [2],[5],[6],[8], допоміжна література	4	
8.	Тема 8. Курсивний шрифт Г.В Гречихо. Устав за П.П. Чобітько, виконання таблиць копій з метою ознайомлення та практичного використання в подальшій діяльності. [6],[7] допоміжна література	4	

Змістовний модуль 3

Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Методологія вирішення об'ємної композиції.

9.	<p>Тема 9. Композиція засобами ілюзії/ <i>Методичне завдання за довільно вибраною схемою з врахуванням :</i> а) засобів естетики лінійно графічних композицій (прямолінійно-площинне заломлення) для передачі об'ємності; б) засобів естетики пластичних та калейдоскопічних композицій (рефлексії віртуального формотворення). [1], [3],[10] основна література</p>	2	
10.	<p>Тема 10. Об'ємна композиція на модульній основі з простих форм. <i>Навчальні завдання:</i> засвоїти роль модуля в формуванні композиційної цілісності, підкреслити модульність в побудові композиції; показати центр композиції; використати нюансно - контрастну залежність між елементами композиції. <i>Послідовність виконання.</i> Аналіз композиційних рішень об'ємних функціональних композицій відомих майстрів. Креслення трьох проекцій та графічне виконання аксонометрії чи макету. Формальна об'ємна композиція. [4],[2],[3] основна література</p>	2	
11.	<p>Тема 11. Глибинно – просторова композиція без використання об'ємів. <i>Навчальні завдання:</i> Вирішення глибинно-просторової композиції (засобами каркасного пропорціювання), що складається з матеріальних елементів, обсягів, поверхонь і простору, а також інтервалів між ними. Відчуття глибини посилюється, коли в композицію включаються елементи, розчленовані простору на ряд послідовних планів. <i>Послідовність виконання.</i> Аналіз композиційних рішень Креслення трьох проекцій та графічне виконання аксонометрії чи макету.[5], [6], [8],[10] основна література</p>	4	
12	<p>Тема 12. Фронтальна об'ємна композиція <i>Навчальні завдання:</i> створення фронтальної об'ємної форми. <i>Спочатку графічно в таких варіантах</i> -Створити об'ємну композицію, з пластики оригінальну, використовуючи контраст. Контраст може виражатися будь-яким образотворчим засобом. Створити об'ємну композицію на модульній основі, по цікаву пластиці і силуету. Виконати макет одного з варіантів. Знайти масштабне відношення до людини (введенням в макет стилізованої фігурки людини). Габаритні розміри 15-25 см., В художньому вирішенні необхідно виявити статику або динаміку.</p>	4	

	Масштабність композиції повинна бути виражена за допомогою умовного зображення фігури людини (глядача). Макет виконується з одноколірної паперу або картону. Габаритні розміри 15-25 см., [1],[9],[10] основна література		
Змістовий модуль 4.			
Види антикви. Каліграфічні вправи на основі римського письма - курсив, шрифту Е. Джонстона, рустичного шрифту.			
13.	Тема 13. Виконання таблиці шрифту "Антиква" з використанням точних інструментів. Класицистична антиква. [7], [8], [10] допоміжна література	4	
14.	Тема 14. Перехідна антиква. Акцидентна антиква.[1], [5], [8] допоміжна література	4	
15.	Тема 15. Каліграфічна композиція варіант рукописного римського письма - курсив[1],[2],[6],[5] допоміжна література	4	
16.	Тема 16. Каліграфічна композиція, виконана "Основним шрифтом" Е. Джонстона [5], [6] допоміжна література	2	
17.	Тема 17. Каліграфічна композиція, виконана на основі рустичного шрифту[7], [8], [10] допоміжна література	2	
Усього годин за I семестр		58	

2 семестр

Змістовий модуль 5.			
Об'ємна та об'ємно просторова композиція в дизайні середовища.			
18.	Тема 18. Об'ємно - просторова композиція на основі ритмічних рядів. <i>завдання:</i> побудувати складний ритмічний ряд, що складається з простих метричних рядів; побудувати складний ритмічний ряд, що складається ритмічних рядів. Вимоги: композиція розташовується на аркуші ватману формату А-3. Виконати макет одного з варіантів. Знайти масштабне відношення до людини (введенням в макет стилізованої фігурки людини). Габаритні розміри 15-25 см., Масштабність композиції повинна бути виражена за допомогою умовного зображення фігури людини (глядача). Макет виконується з одноколірної паперу або картону. Габаритні розміри 15-25 см., [4], [2],[6] основна література	4	
19	Тема 19. Відкрита об'ємно – просторова композиція, взаємодія доміанти і простору. <i>Навчальні завдання:</i> 1. Виявлення пропорційних відносин між елементами і глибиною простору, співвідношення вертикалей і горизонталей в композиції; 2. Ступінь відкритості простору: відкритий. На II етапі виконується	4	

	<p>модель-макет за узгодженим з викладачем ескізу. Вибір кольорового рішення узгоджується кожним студентом окремо з викладачем. Колір на фронтальній поверхні. За основу фронтальної поверхні студент обирає розроблений площинний макет з метою його кольорового вирішення. При виконанні завдання слід враховувати властивості поверхні площини (пластику поверхні (виступаючі та западаючі частини), матеріал поверхні (фактуру и текстуру).у результаті виконання завдання студент повинен: компоувати елементи на площині та в об'ємі; використовувати макетування, засобами різноманітної техніки). <i>Модель-макет</i> виконується на жорсткому підмакетнику з ватману, картону, тонованого картону і т.п. Розмір моделі макета не перевищує по висоті елементів максимально до 15 см, по глибині або протяжності від 25 до 30 см, про ширину - до 20 см. [3], [8],[9] основна література</p>		
20.	<p>Тема 20. Закрита об'ємно –просторова композиція <i>Навчальні завдання:</i> 1. Виявлення пропорційних відносин між елементами і глибиною простору, співвідношення вертикалей і горизонталей в композиції; 2. <i>Ступінь відкритості простору: закритий.</i> Планувальне рішення глибинно-просторової композиції: симетрично або асиметрично організований простір; характер розташування обмежуючих елементів і їх геометричне рішення графічно у вигляді абстрактної площинної композиції. На II етапі виконується модель-макет за узгодженим з викладачем ескізом. Закрита об'ємно–просторова композиція складається з матеріальних елементів (поверхонь, обсягів) і простору, інтервалів між ними. Відмінна риса такої композиції - це простір між формами.[2],[5],[6] основна література</p>	4	
21.	<p>Тема 21. Об'ємна композиція на основі контрасту форм. <i>Навчальні завдання:</i> Створити об'ємну композицію, на основі контрасту і. Спочатку у вигляді графічних проєкцій та аксонометрії. На основі контрастної графічної композиції запропонувати Об'ємне рішення. Об'ємна композиція на основі нюансу. <i>Навчальні завдання:</i> Створити об'ємну композицію, на основі нюансу. Спочатку у вигляді проєкцій та аксонометрії. <i>Модель-макет</i> виконується на жорсткому підмакетнику з ватману, картону, тонованого картону.[1], [3],[10] основна література</p>	4	
Змістовий модуль 6.			

Шрифтові композиції в дизайні середовища.			
22.	Тема 22. Шрифтова Композиція на основі назви міста в Україні з використанням академічного чи рубленого шрифту, Козацького скоропису, Рутенії, авторського шрифту.[1],[6],[10]. допоміжна література	4	
23.	Тема 23. Ескіз зовнішньої реклами вхідної частини кафе, магазину, офісу.[9],[10]. допоміжна література	4	
24.	Тема 24. Ескіз шрифтові композиції в інтер'єрі.[7],[8],[10] допоміжна література	4	
25.	Тема 25. Ескіз -меблі в формі літер[9],[10]. допоміжна література	4	
26	Тема 26. Ескіз шрифтові композиції в складі ресепшина.[1],[9]. допоміжна література	4	
Змістовий модуль 7			
Елементи композиції середовища. Особливості організації та якості простору. Просторові форми та виразність простору.			
27	Тема 27. Пошук композиційного рішення оглядового майданчика. <i>Навчальні завдання:</i> Виконати абстрактну об'ємно просторову композицію оглядового майданчика. на основі комбінацій кола, трикутника, квадрата, компоувати елементи на площині та в об'ємі; використовувати макетування, засобами різноманітної техніки та матеріалу. [4], [8],[9] основна література	4	
28	Тема 28. Пошук композиційного рішення елементів модульного устаткування міського середовища. <i>Методична мета. Розробка комбінаторного модуля для міського середовища.</i> <i>Учбові завдання:</i> розробка складних форм на основі природних аналогів. <i>Об'єкт дослідження:</i> складна форма на основі природних аналогів. Розглянути види складних форм; Проаналізувати стилізацію комбінаторного модуля. [1], [4],[5] [5],[7],[8] основна література	4	

29	Тема 29. Фронтальна композиція стіни та перегородки. <i>Навчальні завдання:</i> Побудувати композицію засобами: фактури, декору, пластики. Завдання виконують як тематичну площину стіни-перегородки (інтер'єру, екстер'єру) в складі об'єму або самотійну в системі простору за варіантом графічно: а) в <u>складі об'єму</u> : вікно-вітрина, двері, ворота; площа стіни-перегородки інтер'єру, екстер'єру)б) в <u>системі простору</u> : стенд-експозиція, Техніка виконання: паперове моделювання (креслення у масштабі, вирізання, склеювання, монтажне складання). Оформлення: Матеріал: щільний картон, ватман. [2],[3],[4]. основна література	4	
30	Тема 30. Композиційне рішення зупинки міського громадського транспорту. <i>Навчальні завдання:</i> Стилізація та графічний аналіз зупинок міського громадського транспорту на основі аналогів. <i>Методична мета.</i> Вивчення основних закономірностей та пропорційних співвідношень зупинок міського громадського транспорту на основі існуючих проектів, стилізація. Формат А-3 . Кольорова графіка.).[1],[10],[9] [3],[8].основна література	5	
Змістовий модуль 8. Композиція знака. Різновиди логотипів.			
31.	Тема 31. Авторський логотип з використанням Футури, Гельветики або Оптіми.[2],[9]. допоміжна література	6	
32.	Тема 32. Логотип з використанням гротеску 20 ст. [1], [8],[2] допоміжна література	6	
33.	Тема 33. Об'ємно-просторовий логотип в міському середовищі. (вхідній зоні, вітрині офісу чи магазину на вибір). [8],[2] допоміжна література	6	
Усього за 2 семестр		73	
Усього годин		131	

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	1 семестр	
		Кількість годин	Вид контролю
		ДФН	
1.	Тема 1. Основні види та закони композиції. Роль доміанти і композиційного центру. композиційних осей при побудові композиції. Симетрія асиметрія. Довільна композиція на основі геометричних форм - квадрат, коло, трикутник.	4	Оцінка графічної роботи

2.	Тема 2. Композиція засобами метру та ритму. Графічна композиція, ритм і метр в стилізованому зображенні інтер'єру. Стилізація планувального рішення містобудівного утворення.	4	Перевірка виконання графічного завдання
3.	Тема 3. Модульна просторова ритмоментрична композиція об'ємного рішення різних за типологією середовищних об'єктів. Композиційне об'ємне моделювання форми золотого перетину	4	Перевірка виконання графічного завдання та макету
4.	Тема 4. Аналіз об'ємно-просторового рішення та пропорційних співвідношень існуючих дизайн об'єктів, (робота з аналогами, графічна стилізація). Стилізований фасад сучасної архітектурної форми на основі 10-ти базисних геометричних форм.	4	Перевірка виконання графічної стилізації
5.	Тема 5: Історія писемності. Види шрифтів за призначенням. Каліграфія. Елементи пера.	2	Оцінка каліграфічної роботи
6.	Тема 6: Слово – образ. Ескізний пошук – не менше 10 пропозицій- слово образ.	4	Оцінка авторського вирішення теми слово - образ
7.	Тема 7. Рукописні українські шрифти. Козацький скоропис. Рутенія.	4	Перевірка графічної копії
8	Тема 8: Рукописні шрифти. Курсивний шрифт Г.В. Гречихо, Устав за П.П. Чобітько. Ескізний пошук. Виконання композиції Козацький скоропис. Рутенія.	4	Перевірка графічних копій та авторського виконання композиції
9	Тема 9. Пропорції як засіб гармонізації. Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Композиція засобами ілюзії.	3	Перевірка графічних схем та авторської композиції
10	Тема 10. Формальна об'ємна композиція, ескіз графічно.	3	Перевірка шрифтової композиції
11	Тема 11. Глибинно – просторова композиція без використання об'ємів.	4	Перевірка виконання робочого макету та

			ескізів
12	Тема 12. Фронтальна об'ємна композиція.	4	Перевірка графічної роботи
13	Тема 13. Класицистична антиква. Шрифтова композиція. Венеціанська антиква. Французька антиква. Виконання таблиці шрифту "Антиква" з використанням точних інструментів.	4	Оцінка каліграфічної роботи
14	Тема 14. Шрифтова композиція на основі, Венеціанської антикви, Французької антикви.	4	Оцінка каліграфічної роботи
15	Тема 15. Каліграфічна композиція варіант рукописного римського письма - курсив	4	Оцінка каліграфічної роботи
16	Тема 16. Каліграфічна композиція, виконана "Основним шрифтом" Е. Джонтстона	2	Оцінка каліграфічної композиції
17	Тема 17. Каліграфічна композиція, виконана на основі рустичного шрифту.	2	Оцінка каліграфічної композиції
Усього годин за 1 семестр		60	
2 семестр			
1.	Тема 18. Об'ємно просторова композиція на основі ритмічних рядів.	4	Оцінка макету
2.	Тема 19. Відкрита об'ємно – просторова композиція, взаємодія доміанти і простору.	4	Оцінка макету
3.	Тема 20. Закрита об'ємно – просторова композиція.	4	Оцінка макету
4.	Тема 21. Об'ємна композиція на основі контрасту чи нюансу.	4	Оцінка макету
5.	Тема 22. Шрифтова Композиція на основі назви міста в Україні з використанням академічного чи рубленого шрифту, козацького скоропису. Рутенії, авторського шрифту.	4	Оцінка авторської роботи. як проектної пропозиції
6.	Тема 23. Ескіз зовнішньої реклами вхідної частини кафе, магазину, офісу	4	Перевірка Графічної роботи
7.	Тема 24. Ескіз шрифтові композиції в інтер'єрі.	4	Перевірка Графічної роботи
8.	Тема 25. Ескіз шрифтові композиції в інтер'єрі. Ескіз -меблі в формі літер.	4	Оцінка графічної роботи

9.	Тема 26. Ескіз шрифтові композиції в складі ресепшина.	4	Оцінка авторської роботи. як проектної пропозиції
10.	Тема 27. Пошук композиційного рішення оглядового майданчика	4	Оцінка авторської роботи. як проектної пропозиції
11.	Тема 28. Пошук композиційного рішення елементів модульного устаткування міського середовища.	4	Оцінка авторської роботи. як проектної пропозиції
12.	Тема 29. Фронтальна композиція стіни та перегородки на основі пропорцій єгипетського трикутника .	4	Перевірка Графічної роботи
13.	Тема 30. Композиційне рішення зупинки міського транспорту.	5	Оцінка авторської графічної роботи. як проектної пропозиції
14.	Тема 25. Ескіз -меблі в формі букв	4	Оцінка авторської графічної роботи. як проектної пропозиції
15.	Тема 26. Ескіз шрифтові композиції в складі ресепшина	6	Оцінка авторської графічної роботи. як проектної пропозиції
16.	Тема 31. Авторський логотип з використанням Футури, Гельветики або Оптіми.	6	Оцінка авторської графічної роботи. як проектної пропозиції
17.	Тема 33. Об'ємно просторовий логотип в міському осередку (вхідній зоні, вітрині офісу чи магазину на вибір).	6	Оцінка авторської графічної

		роботи, як проектної пропозиції
Усього годин за 2 семестр	75	
Усього годин	135	

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування¹

7

Контроль знань студентів здійснюється за рахунок поточного контролю за якістю виконання практичних завдань за графіком, визначеним кафедрою, на практичних заняттях і консультаціях при перевірці креслень та ескізів, а також під час оцінювання якості виконання курсових проектів на екзаменаційних переглядах.

Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії)	10	
Перевірка виконання практичних завдань	90	
Всього	100	

8 Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни; Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані для самостійної роботи теоретичні завдання, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.

¹ Містить методи контролю результатів навчання студентів у процесі поточного та семестрового контролів.

Орієнтовний перелік питань до семестрового контролю

1. Дати визначення композиції. Назвати основний принцип композиції.
2. Що називається елементами композиції.
3. Назвіть виражальні засоби композиції.
4. Що називається композицією форми. Перерахувати основні і допоміжні властивості форми.
5. Що називається геометричною характеристикою форми.
6. Маса форми. Якими засобами чи прийомами можна візуально полегшити масу.
7. Розміри форми. Назвати основні критерії оцінки розмірів форми в процесі сприйняття.
8. Яким чином членування форми впливає на її цілісність, оцінку статичності і динамічності.
9. Роль кольору в композиції.
10. Яку роль в організації елементів у єдину цілісну систему відіграють такі засоби гармонізації форми як симетрія й асиметрія.
11. Метричний порядок як засіб гармонізації форми. Перерахувати види метричних рядів і способи усунення монотонності.
12. Відносини і пропорції як засіб гармонізації форми. Привести приклади простих відносин.
13. Ритмічний порядок як засіб гармонізації форми. Перерахувати основні види ритмічних рядів.
14. Пропорціональність як метод кількісного узгодження частин і цілого. Перерахувати ірраціональні відносини.
15. Привести приклади існування золоті пропорції в природі.
16. Роль масштабу в композиції. Які предмети можуть бути показчиками масштабу. Привести приклади існування масштабу в природі.
17. Що таке тектоніка. Покажіть на прикладах як виявляється тектонічна сутність матеріалу і конструкції при проектуванні виробів.
18. Перерахувати основні види композиції. Чим характеризується фронтальна композиція.
19. Чим характеризується об'ємна композиція. Назвати типи об'ємної композиції.
20. Чим характеризується просторова композиція. Назвати ознаки обмеженого і необмеженого простору.
21. Перерахувати прийоми композиційної трансформації внутрішнього простору за рахунок кольору і членувань.
22. Роль композиційних осей при побудові композиції.
23. Роль домінанти і композиційного центру при побудові композиції.
24. Контрастні і нюансні відносини в композиції. Наведіть приклади.
25. Що називається композиційним масштабом. Приклади.
26. Що називається фактурою поверхні. Роль фактури і текстури в композиції.
27. Основні типи об'ємних форм. Класифікуйте їх по геометричній вид.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

1 семестр: диференційований залік

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Змістовий модуль 1. Композиція в дизайні середовища. Засоби гармонізації в композиції Змістовий модуль 2. Основні вимоги до шрифтів. Принципи геометричної побудови шрифтів. Класифікація шрифтів	50
Змістовий модуль 3. Особливості об'ємної та глибинно - просторової композиції. Методологія вирішення об'ємної композиції. Змістовий модуль 4. Види антикви. Каліграфічні вправи на основі римського письма - курсив, шрифту Е. Джонтстона, рустичного шрифту.	50
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

2 семестр: диференційований залік

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Змістовий модуль 5 Об'ємна та об'ємно просторова композиція в дизайні середовища. Змістовий модуль 6. Шрифтові композиції у дизайні середовища.	50
Змістовий модуль 7. Елементи композиції середовища. Особливості організації та якості простору. Просторові форми та виразність простору. Змістовий модуль 8. Різновиди логотипів.	50
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Ватман, торшон, папір з шорсткою поверхнею. А -3. акварельні фарби, лінійки, туш, фломастери, маркери.

Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет. Методичне забезпечення лекційного курсу. Роздатковий матеріал.

Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Основи композиції. Михайленко В.С., Яковлев М.І. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2018. 304с.

2. Тиц А.А. та ін Основи архітектурної композиції і проектування. Київ: Вищ. шк., 1976. 256 с.

3. Панова Л.П., Шубович С.О. Методичні вказівки до вивчення курсу «Архітектура композиція. Композиція-сприйняття». Частина 1. Харків: ХДАМГ, 2001. 60 с.

4. Жмурко Ю.В., Панова Л.П. та ін. Методичні вказівки до вивчення курсу «Архітектурна композиція. Композиція-сприйняття». Частина 2. Харків: ХДАМГ, 2002. 60 с.

5. Даниленко В.Я. Дизайн. Підручник. Х.: ХДАДМ, 2004. 320 с.

6. ДБН В.2.2-9:2009. Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення. К.: Держбуд України, 2009. 49 с.

7. ДСТУ 3899-99. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт, 2002. 33 с.

8. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи композиції в дизайні» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 022– Дизайн)/Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова; уклад.: Н. С. Вергунова, В. А. Голіус. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. 21 с.

9. Куленко М.Я. Основи композиції в образотворчому мистецтві. Київ: КНУБА, 2001. 88 с.

10. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально методичний посібник Харків: Арт-Родник, 2006. 120 с.

10.2. Допоміжна література:

1. Лесняк В.І. Акцидентний шрифт. 75 оригінальних шрифтів. Харків: Колорит, 2004. 140 с. 78.

2. Різник М. Письмо і шрифт К.: Вища школа, 1978. 132 с.

3. Куленко М. Графіка шрифту К.: вид-во КНУБА, 2004. 192 с.

4. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту. К.: Грамота, 2007. 208 с.

5. Таранов Н. "Рукописний шрифт". "Вища школа", Львів. 1986 р. 159 стор.

6. Чебанник В. "Української мови (Абетка)", Київ. 2004 р. 58 с.

7. Шайверс Д. "Каліграфія ХХ ст. в Британії", "Шрифт і сучасність: Стенограма доповіді на симпозиумі". Зразки робіт студентів. Шпаковский Ю.Ф.

8. Лесняк В.І. Модерністські и постмодерністські шрифти. Харків: Колорит 2006. 148 с.

9. Івлєв, О. А. Повна енциклопедія символів. Світ книги, 2004. 416 с.

10. Снарський О. "Таблиці шрифтів". Видавництво "Реклама", Київ. 1970 р.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Kimmelman Michael. Zaha Hadid, Groundbreaking Architect, Dies at 65.

2. The New York Times / Art&Design / March 31, 2016. [Electronic retrieved] <http://www.nytimes.com/2016/04/01/arts/design/zaha-hadid-architect-dies.html>.

3. Lynn, Greg. Organic algorithms in architecture [Electronic retrieved] // http://www.ted.com/talks/greg_lynn_on_organic_design.

4. Massimiliano Fuksas [Electronic retrieved] // (Last modified 14 April 2016) https://en.wikipedia.org/wiki/Massimiliano_Fuksas.

5. Parametric Design [Electronic resource] // (Last modified 31 March 2016) en.wikipedia.org/wiki/Parametric_design.

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс].

Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/> Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, – Режим доступу: <http://www.cbs.rv.ua/8>. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул.Олекси Новака, 75). – Режим доступу: <http://www.nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

8. Сучасний український шрифт. Режим доступу:

http://cyreading.blogspot.com/2012/11/blog-post_29.html

9. Книжкова графіка. Режим доступу:

<http://www.slideboom.com/presentations/137093/26>